

Týden placeného pracovního volna na tábory

Zaměstnanci, kteří působí jako vedoucí na táborech a akcích pro děti a mládež, mohou od počátku roku 2021 čerpat týden pracovního volna s náhradou mzdy či platu za kalendářní rok. Jak na to? Bližší informace přinášíme dále, a to včetně vzoru žádosti a potvrzení pro zaměstnavatele.

O poskytnutí volna žádá zaměstnanec svého zaměstnavatele, zaměstnavateli pak vyplacenou náhradu mzdy refunduje příslušná Okresní správa sociálního zabezpečení (OSSZ). Podmínkou poskytnutí tohoto volna je mj. skutečnost, že **zaměstnanec nejméně po dobu 1 roku před uvolněním pracoval soustavně a bezplatně s dětmi nebo s mládeží** a že tomu **nebrání vážné provozní důvody na straně zaměstnavatele**.

Definice pojmu děti a mládež byla zpočátku nejasná. Právní úprava od r. 2024 definuje pojem děti a mládež jako fyzické osoby mladší než 26 let.

Až tři týdny neplaceného volna

Zaměstnanci v pracovním poměru, kteří působí jako vedoucí na táborech pro děti a mládež, mají možnost využít až 3 týdnů neplaceného volna v kalendářním roce podle § 203a zákoníku práce. Podmínkami poskytnutí tohoto volna je, že zaměstnanec nejméně po dobu 1 roku před uvolněním pracoval soustavně a bezplatně s dětmi nebo s mládeží a že poskytnutí volna nebrání vážné provozní důvody na straně zaměstnavatele. Tato úprava je v zákoníku práce již dlouho a platí i nadále.

Výše zmíněná právní úprava **se nevztahuje** na zaměstnance vykonávající práce **na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr**, neboť dle § 77 odst. 2 písm. e) a odst. 3 zákoníku práce nelze úpravu překážek v práci v obecném zájmu na tyto zaměstnance aplikovat.

*Podle ustanovení § 104 odst. 2 písm. b) zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů, **přísluší státnímu zaměstnanci za dobu překážky ve službě plat**, pokud jde o překážku, která se řídí ustanovením § 203 odst. 2 a § 203a zákoníku práce a je podle tohoto pracovněprávního předpisu placená.*

Týden placeného volna pro zaměstnance v pracovním poměru

Zákoník práce s platností od 1. ledna 2021 navíc přinesl novinky:

- **Za 1 týden** (tj. obvykle 5 a maximálně 7 pracovních dní) ze zmíněného max. třítydenního pracovního volna **v kalendářním roce může zaměstnanec získat náhradu mzdy od státu** (náhradu mzdy/platu vyplácí zaměstnavatel, o refundaci pak následně zaměstnavatel žádá u OSSZ) - viz. § 203a zákoníku práce.
- Možnost až 3 týdnů volna (z toho 1 týden s náhradou mzdy) v kalendářním roce lze nově uplatnit také pro vedoucí sportovních soustředění dětí a mládeže - viz. §203a zákoníku práce.

Kdo má na placené volno nárok?

Nárok je definován v §203a zákoníku práce takto:

"(1) Pracovní volno pro jiný úkon v obecném zájmu přísluší zaměstnanci

- a) k činnosti **vedoucích táborů pro děti a mládež a jejich zástupců pro věci hospodářské a zdravotní,**
- b) k činnosti **oddílových vedoucích, vychovatelů, instruktorů a středních zdravotnických pracovníků v táborech** pro děti a mládež a
- c) k obdobným činnostem na sportovních soustředěních dětí a mládeže, a to v nezbytně nutném rozsahu, nejvýše však 3 týdny v kalendářním roce.

(2) Pracovní volno zaměstnanci přísluší,

- a) nebrání-li tomu vážné provozní důvody na straně zaměstnavatele a
- b) **zaměstnanec nejméně po dobu 1 roku bezprostředně před uvolněním pracoval soustavně a bezplatně s dětmi nebo s mládeží;** tato podmínka se nevyžaduje, jde-li o tábory nebo sportovní soustředění pro zdravotně postižené děti a mládež.

(3) Za dobu čerpání pracovního volna přísluší zaměstnanci ... náhrada mzdy nebo platu, pokud se jedná o **akci pořádanou právnickou osobou,**

- a) zapsanou ve veřejném rejstříku právnických a fyzických osob po dobu **nejméně 5 let**
- b) **práce s dětmi a mládeží tvoří podstatnou část její hlavní činnosti.**

Tuto skutečnost je zaměstnanec povinen zaměstnavateli prokázat."

Jak o pracovní volno s náhradou mzdy požádat?

1

Zaměstnanec podá zaměstnavateli žádost o pracovní volno na tábor

Žádost nemá předepsanou formu, lze vyjít z následujícího vzoru obsahujícího všechny potřebné náležitosti:

- [Žádost o poskytnutí pracovního volna](#)

Formulace v přiloženém vzoru žádosti přímo odkazují na textaci zákona, tak aby poskytly jasný důkaz zaměstnavateli a OSSZ, že žadatel (skautský vedoucí) a pořadatel (skautské středisko) splňují všechny zákonné požadavky pro žádost o pracovní volno na tábor. Textace vzoru žádosti je zároveň prodiskutována s Českou radou dětí a mládeže, která ji šíří mezi další členské organizace ČRD. Cílem je usnadnit práci jak zaměstnavatelům, tak i pracovníkům OSSZ při zavádění této nové úpravy. Z tohoto důvodu doporučujeme tuto textaci v žádosti ponechat a najít si v ní své místo (např. hospodář = “zástupce vedoucího tábora/soustředění pro věci hospodářské”, oddílová rádkyně = “vychovatel na táboře/soustředění” atd.). Dále lze volitelně k žádosti přiložit vytisknutý záznam z veřejného rejstříku potvrzující skutečnosti o právnické osobě pořadatele tábora.

V žádosti musí být patrné následující skutečnosti:

- jednoznačná identifikace žadatele (tj. zaměstnance, skautského vedoucího)
- období, na které žádá o pracovní volno (tj. termín tábora)

Pozn.: Období lze i rozdělit, např. 3 pracovní dny na jarní tábor a pak 4 pracovní dny na letní tábor apod. Vždy ale se počítá týden jako 7 po sobě jdoucích dnů od počátku přerušení práce z důvodu pracovního volna v obecném zájmu. Detailní vysvětlení a příklady viz. [výklad ČSSZ](#) .

- v jakém rozsahu z toho žádá o pracovní volno s náhradou mzdy či platu

Pozn.: Týden ve smyslu této zákonné úpravy může začít kterýmkoliv dnem, ne jen pondělkem. První den volna v obecném zájmu ale musí být shodný s prvním dnem týdne, na který je požadována refundace mzdy. Detailní vysvětlení a příklady viz. [výklad ČSSZ](#) .

- potvrzení o splnění zákonných podmínek žádosti:
 - potvrzení, že pořadatelem tábora je ve veřejném rejstříku zapsaná právnická osoba (tj. skautské středisko), jejíž hlavní činností je práce s dětmi a mládeží a jež existuje nejméně 5 let
 - potvrzení statutárního zástupce skautského střediska o tom, že žadatel/ka pracuje dobrovolnicky celoročně minimálně 1 rok před konáním daného tábora v rámci činnosti střediska s dětmi a mládeží

Pozn.: Středisko (organizace), v němž žadatel soustavně bezplatně pracuje s dětmi a mládeží, nemusí být nutně totožné se střediskem (organizací), jež pořádá tábor, na nějž žadatel žádá volno.

- datum podání žádosti, podpis žadatele

Podle podmínek zaměstnavatele tuto žádost zaměstnanec předá na personálním nebo mzdovém oddělení zaměstnavatele, popř. svému nadřízenému.

Pokud má žadatel více zaměstnavatelů a v rámci týdne tábora podle pracovního rozvrhu pracuje pro každého z těchto zaměstnavatelů část dní, je třeba podat žádost o placené volno u každého zaměstnavatele zvlášť.

[Žádost o poskytnutí pracovního volna](#)

2

Zaměstnavatel schválí přidělení žádaného pracovního volna, resp. jeho placené části

V případě, že zaměstnavatel shledá žádost zaměstnance jako opodstatněnou dle Zákoníku práce a že zaměstnavateli nebrání v přidělení pracovního volna vážné provozní důvody, potvrdí zaměstnanci plán pracovního volna.

3

Zaměstnanec po vyčerpání pracovní volna potvrzuje zaměstnavateli jeho skutečné čerpání

Jedeš na tábor a pracovní volno ve smluvené době a rozsahu čerpáš. Organizační jednotka pořadatele tábora ti potvrdí, že ses tábora skutečně v souladu s dřívější Žádostí o poskytnutí placeného volna jako vedoucí zúčastnil/a. K tomuto potvrzení není stanovena ze strany ČSSZ závazná forma, můžeš tedy použít následující vzor Potvrzení střediska o využití pracovního volna:

[Potvrzení střediska o využití pracovního volna](#)

4

Dohodnutou část z tohoto pracovního volna proplatí zaměstnavatel žadateli v běžném výplatním termínu

Podle [výkladu ČSSZ](#) při určení **výše náhrady mzdy nebo platu** platí, že náhrada přísluší **ve výši průměrného hodinového výdělku**, nejvýše však ve výši jedné stočtyřiasedmdesátiny průměrné mzdy v národním hospodářství na přepočtené počty zaměstnanců zveřejněné Českým statistickým úřadem za první až třetí kalendářní čtvrtletí předcházejícího kalendářního roku. **Pro rok 2024** činí výše jedné stočtyřiasedmdesátiny průměrné mzdy částku **243,90 Kč**, tj. při čtyřicetihodinové týdenní pracovní době může náhrada mzdy (platu) v roce 2024 činit nejvýše **9.756 Kč**. (Z této částky jsou zaměstnanci strženy standardní odvody jako daně, zdravotní a sociální pojištění.)

Pozn.: V předchozích letech se částka takto nepřepočítávala a bylo tedy možné získat vyšší refundaci. Od r. 2024 se částka přepočítává a maximální možná refundace je výrazně nižší.

Zaměstnavatel se může rozhodnout i pro poskytnutí náhrady mzdy přesahující tento zákonný nárok - tato nenároková část náhrady však zaměstnavateli nebude refundována ze strany OSSZ.

OSSZ automaticky počítá s proplacením prvních 7 kalendářních dnů (tedy zpravidla 5 pracovních dnů) od počátku pracovního volna. Je tedy výhodné pro první červencový týden, v němž jsou dva státní svátky, využít dovolenou apod. a pracovní volno s náhradou mzdy čerpat v jiném týdnu.

5

Zaměstnavatel po vyplacení náhrady mzdy (platu) zaměstnanci podá na příslušnou OSSZ žádost o refundaci zákonem nárokovatelné náhrady

Přiloží při tom doklad o vyplacení náhrady mzdy zaměstnanci a o splnění zákonných požadavků ze strany zaměstnance (toto potvrzuje původní žádost zaměstnance).

Je nutné doložit i **potvrzení o tom, že se zaměstnanec tábora skutečně zúčastnil**. Je možné využít toto [potvrzení](#).

Zaměstnavatel může OSSZ žádat o refundaci nejpozději **do 6 měsíců** od vyplacení náhrady mzdy zaměstnanci.

Další podrobnosti o tom, kde a jak žádat o refundaci, najdou zaměstnavatelé ve sdělení ČSSZ: www.cssz.cz/web/cz/refundace-nahrady-mzdy

6

OSSZ proplatí zaměstnavateli zákonem nárokovatelnou náhradu

Pokud je zřejmé a doložené splnění podmínek nároku na úhradu náhrady mzdy nebo platu, OSSZ zašle na účet zaměstnavatele v ČR požadované plnění.

Pokud po posouzení žádosti zaměstnavatele a souvisejících podkladů OSSZ dospěje k závěru, že poskytnutou náhradu mzdy nebo platu nelze zaměstnavateli uhradit, obdrží zaměstnavatel o této skutečnosti písemné oznámení. V tom případě může zaměstnavatel do 30 dnů ode dne doručení uvedeného oznámení podat příslušné OSSZ písemnou žádost o vydání rozhodnutí.

Jakékoliv dotazy k problematice zodpovíme na lide@skaut.cz.

Děkujeme bratru Janu Farskému - Bagymu za jeho zásadní přínos pro uvedení této novely zákoníku práce do života. Rovněž děkujeme i všem dalším, kteří se na vzniku novely podíleli, či podpořili její schválení. Tuto novou úpravu vnímáme jako gesto ocenění významu dobrovolné práce pro společnost a věříme, že bude vítanou podporou pro část skautských vedoucích.